

T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
CEZA BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1988/46
KARAR NO : 1988/47

ÖZET : 2247 Sayılı Kanunun 14.
maddesinde belirlenen olumsuz
görev uyuşmazlığının koşulları
gerçekleşmediğinden, bu konuda
ki başvurunun reddi gerektiği
hk. Tek. 64, 339. mdd.

K A R A R

Davacı : K.H.

Sanıklar : Mehmet Gedik, Mustafa Öztürk, Ali Kartay

O L A Y : Sanıklardan Mehmet Gedik'in İzmirde tekel deposun-
da veznedar, Mustafa Öztürk'ün ambar memuru ve Ali Kartay'ın fatura kâtibi
oldukları ve 1980 yılı Nisan ilâ Haziran aylarında, bir takım faturaların ku-
rumda kalan nüshalarına ilâve yaparak sahtecilikle 112.437 lira idare zararına
sebepl oldukları ileri sürülerek Türk Ceza Kanununun 64. ve 339/1. maddelerine
tecrizyeleri istemiyle İzmir C.Savcılığı'nın 14-7-1981 günlü, 13584 sayılı iddia-
namesi ile haklarında kamu davası açılmıştır.

İzmir 2. Ağır Ceza Mahkemesi; 4/12/1984 gününde, esas 1981/366,
karar 1984/365 sayı ile; her üç sanığın Türk Ceza Kanununun 64. maddesi yoluyla
339/1 maddesi gereğince mahkûmiyetlerine karar vermiştir.

Bu karar, gerek sanıklar gerekse C.Savcısı ve müdahil tarafından
temyiz edilmesi üzerine, Yargıtay 6. Ceza Dairesince 27/3/1986 günlü, 12996/
3303 sayılı ilâmla, sanıklar Mehmet Gedik ve Mustafa Öztürk memur olmalarına
göre haklarında Memurin Muhakematı Hakkındaki Kanuna göre açılmış bir dava
olmadan, iddianame ile açılan dava üzerine hüküm verilmesinin yolsuzluğu nede-
ni ile bozulmuştur.

İzmir 2. Ağır Ceza Mahkemesi; 6/6/1986 gününde, 1986/156-147 sayı
ile; uyulan Yargıtay bozma ilâmı ve Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 253/4.
maddesi uyarınca sanıklar hakkındaki muhakemenin durmasına ve dosyanın Memurin
Muhakematı Hakkındaki Kanuna göre işlem yapılmak üzere ilgili mercie gönderil-
mesine karar vermiştir.

İzmir İl İdare Kurulu: 1/4/1987 gününde, 1/132-1987 sayı ile;
sanıklar hakkında yeterli kanıt bulunduğundan haklarında Türk Ceza Kanununun
339.maddesine göre kamu davası açılmasına karar vermiştir.

Bu karara karşı sanıklar Mehmet Gedik ve Mustafa Öztürk tarafla-
rından vâki itiraz üzerine Danıştay 2.Dairesi: 2/3/1988 gününde, esas 1987/1682
karar 1988/896 sayı ile; Tekel idaresi personelinin işlemiş olduğu bir suçtan
dolayı yapılacak cezai kovuşturmada Memurin Muhakematı Hakkındaki Kanun hü-
kümlerinin uygulanması mümkün olmadığı cihetle C.Savcılığı'nca genel hükümlere
göre kovuşturma yapılması gerektiğinden, sanıklar hakkındaki yöntem ve ya-

saya aykırı bulunan il yönetim kurulu kararının bozulmasına ve genel hükümler uyarınca kovuşturma yapılmak üzere dosyanın yetkili C.Savcılığı'na gönderilmesine karar vermiştir.

İzmir C.Savcılığı: 2/5/1988 gününde,1988/3861-328 sayı ile; sanıkların Türk Ceza Kanununun 64/1.,203.,80.,227/2.maddelerine göre tecziyeleri istemiyle, aynı olay hakkında yeni bir kamu davası açmıştır.

İzmir 2.Ağır Ceza Mahkemesi: 22/6/1988 gününde,1988/133-133 sayı ile; Yargıtay 6. Ceza Dairesinin verdiği bozma kararında belirtilen gerekçeyle Danıştay kararındaki gerekçe açısından olumsuz uyumsuzluk meydana geldiğini belirterek, usulî muamelelerin durdurulmasına ve ortaya çıkan uyumsuzluğun çözümlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesine karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE : Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü Muammer Turan'ın Başkanlığı'nda, Mebrure Gözdemir, Adnan Hamzaoğulları, Yavuz T.Özgen, Nursafa Pandar, Erkan Başeren ve Dr.Önder Ayhan'ın katılmaları ile yaptığı 14/11/1988 günlü toplantıda, geçici raportör Hakim İsmet Köker'in raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; toplantıya Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Adnan Hekimoğlu'nun Uyuşmazlık Mahkemesinin görev alanına giren bir görev uyumsuzluğu oluşmadığından başvurunun reddi gerektiği, Danıştay Başsavcısı yerine katılan Savcı İlhan Dinç'in, anlaşmazlığın çözümünün Uyuşmazlık Mahkemesinin görev alanına girdiği ve davada adli yargı yerinin görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Daha önce, memurların bir kısım suçlarına adli yargı mercileri bakmaz iken, 4/2/1329 (1913) tarihli "Memurin Muhakematı Hakkında Kanun" un 1 inci maddesi: "Memurinin vazifei memuriyetlerinden münbais veya vazifei memuriyetlerinin ifâsı sırasında hâdis olan cürümlerinden dolayı icrayı muhakemeleri şeraiti atıye dairesinde mehakimi adliyeye aittir" hükmünü getirmiştir. Bu kanuna göre: memurlardan birinin görevi sırasında veya görevinden dolayı suç işlediği "gerek doğrudan doğruya ve gerek bir şikayet ve ihbar ve iddia üzerine anlaşıldıkta" o memurun kanunda gösterilen yetkili amiri tarafından "bizzat veya bilvasıta" ilk tahkikat yapılmakta; fevlekeli tahkikat evraki, yine kanunda gösterilen usul uyarınca, ilçe veya il idare kurulları ile "dairesi erkânından teşkil edilecek heyetlere" veya "Şurayı Devlet Mülkiye Dairesine" tevdi edilmekte; bu kurullarca "tetkikatı idariyede" bulunulmakta, "memuru maznunun lüzumu veya men'i muhakemesine karar" verilmekte; lüzumu muhakeme kararları itiraz üzerine;

.../...

22

men'i muhakeme kararları ise itiraz edilmese dahi üst kurullarca incelenip yeni bir "mazbata"ya bağlanmakta; bu mazbatalarda gerek görüldüğü takdirde ve ancak bu safhalardan sonra adli yargı mercilerinde kamu davası açılıp ~~son~~ tahkikat sürdürülmektedir.

4/6/1930 günlü,1684 Sayılı Kanunun 1 inci maddesinde: "umumi mahkemeler, karar hakimleri ve müstantiklerle idare heyetleri vesair kaza selahiyetini haiz makamlar arasında vazife ve selahiyet sebebiyle hadis olacak ihtilafların halli,Temyiz Mahkemesi Ceza Heyeti umumiyesine aittir" hükmü yer aldığından; 9/ Temmuz/1945 günlü ve 4788 sayılı "Uyuşmazlık Mahkemesi Kurulması Hakkında Kanun" dan sonra da ve 12/6/1979 günlü,2247 sayılı"Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun" yürürlüğe girinceye kadar; idare kurulları ve Danıştay ile adli yargı merciileri arasındaki bu husustaki uyuşmazlıkların, istisnasız, Yargıtay Ceza Genel Kurulunca halledildiği (çözümlendiği); Bu arada 9/7/1961 günlü,334 Sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 142 nci maddesi ile kabul edilen, "Uyuşmazlık Mahkemesi, görev ve hüküm uyuşmazlıklarını kesin olarak çözümlemeye yetkilidir" hükmünden sonra; 4/6/1930 günlü ve 1684 Sayılı Kanuna karşı açılan davanın,Anayasa Mahkemesinin 20/6/1964 günlü,E.1963/88 ve K.1964/44 sayılı kararı ile reddedildiği,anlaşılmaktadır.

12/6/1979 günlü,2247 Sayılı Kanunun 14 üncü maddesine göre: "olumsuz görev uyuşmazlığı bulunduğu ileri sürülebilmesi için adli,idari veya askeri yargı mercilerinden en az ikisinin tarafları,konusu ve sebebi aynı olan davada kendilerini görevsiz görmeleri gerekir".Halbuki, Memurin Muhakematı Hakkında Kanun hükümlerine göre gerek idare kurullarının gerekse Danıştayın yaptıkları "tetkikatı idariye "sonunda verdikleri lüzum veya meni muhakeme veya görevsizlik kararları ve bu hususta düzenledikleri "mazbata" lar, bir kamu davası üzerine ve o dava sebebiyle değil; kamu davasından önceki ve "Kamu davasının Hazırlanması" safhasına ait olup; 21/5/1985 günlü, 3206 sayılı, "1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun"da " ilk tahkikat" ve "Son Tahkikatın Açılması Kararı" ile ilgili Usul Kanunu hükümlerini (171-205 maddeleri) ilga etmiş bulunmaktadır.Bu nedenlerle söz konusu uyuşmazlığın Yargıtay Ceza Genel Kurulunca çözülmesi ~~gerekir~~,Uyuşmazlık Mahkemesinin görev alanına girmeyen ve yöntemine uymayan istemin, 2247 Sayılı Kanunun 27 nci maddesine göre reddine karar verilmesi gerekmektedir.

Bu görüşlere Mebrure Gözdemir,Nursafa Pandar ve Dr.Önder Ayhan katılmamışlardır.

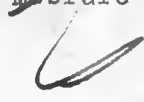
jk

S O N U Ç : Anlaşmazlığın niteliğine göre, Uyuşmazlık Mahkemesinin görev alanına giren oluşmuş bir görev uyuşmazlığı bulunmadığından başvurunun reddine, Mebrure Gözdemir, Nursafa Pandar ve Dr. Önder Ayhan'ın karşı oylarıyla ve oyçokluğu ile 14/11/1988 gününde kesin olarak karar verildi.

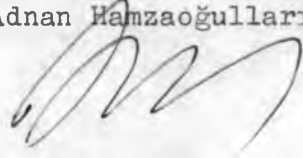
Başkan
Muammer TIRAK

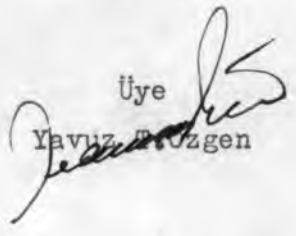
Üye
Mebrure Gözdemir

Üye
Adnan Hamzaoğulları

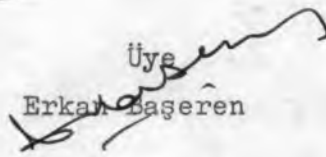
Üye
Yavuz Doğan

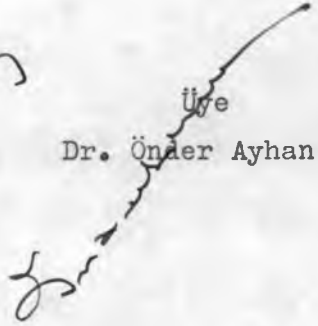
Üye
Nursafa Pandar

Üye
Erkan Başeren

Üye
Dr. Önder Ayhan

G/T.

Bu kararın Resmi gazetesinde
yayımlanmıştır.

α

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

CEZA BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1988/46

KARAR NO : 1988/47

KARŞI OY YAZISI

2247 Sayılı Kanununun 14.maddesi hükmüne göre;

Olumsuz görev uyuşmazlığı varlığının ileri sürülebilmesi için adli, idari ve askeri yargı mercilerinden en az ikisinin tarafları, sebebi ve konusu aynı olan davada kendilerini görevsiz görmeleri ve bu yolda verdikleri kararların kesin veya kesinleşmiş olması gerekmektedir.

İzmir 2. Ağır Ceza Mahkemesince sanıkların Türk Ceza Kanununun 64. maddesi yoluyla Türk Ceza Kanununun 339/1 maddesi ile mahkumiyetlerine dair verilen hükmün Yargıtay 6. Ceza Dairesince Mehmet Gedik ve Mustafa Öztürk'ün memur olmaları nedeniyle haklarında Memurin Muhakematı Hakkındaki Kanuna göre açılmış bir dava olmadan iddianame ile açılan davaya bakılarak hüküm kurulması yasaya aykırı bulunarak bozulması üzerine İzmir 2. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından verilen kararda hernekadar açık olarak görevsizlik kararı verildiği belirtilmemiş isede; görev icabı dosyanın Memurin Muhakematı Hakkındaki Kanuna göre işlem yapılması gereğine işaret edilerek bu konuda bir karar alınmadan davaya bakılamıyacağı iradesi ortaya konularak Ceza Muhakemeleri Usuli Kanununun 253/4 maddesi uyarınca verilen kararın görevsizlik niteliğinde bulunduğunu kabul etmek gerekir.

Diğer yandan; Memur olan sanıklar yönünden İzmir İl İdare Kurulunca sanıkların Türk Ceza Kanununun 339. maddesine göre kamu davası açılmasına dair verilen kararı sanıkların itirazı üzerine inceleyen Danıştay 2. Dairesi Tekel idaresi personelinin işlemiş olduğu bir suçtan dolayı yapılacak cezai kovuşturmada Memurin Muhakematı Hakkındaki Kanun hükümlerinin uygulanması mümkün olmadığından il yönetim kurulu kararının bozulmasına ve genel hükümler uyarınca kovuşturma yapılmak üzere dosyanın Cumhuriyet Savcılığına gönderilmesine karar verilmesi karşısında ve sanıklar haklarında anılan kanuna göre lüzum ve men'i Muhakeme kararı verilmesine nazaran doktrinde de kabul edildiği üzere bu kararında görevsizlik niteliğini taşıdığı kuşkusuz bulunmaktadır.

İnceleme konusu kararlarda olduğu gibi ayplemin niteliği ve koşulu açıkça belirlenen kararlarda mühhasıran "görevsizlik" deyimine yer verilmemiş olması kararın görevsizlik niteliğine etkili sayılması mümkün değildir.

Her iki yargı merciide davadan el çektiğine göre olumsuz görev uyusmazlığı doğmuştur.

Şu hale nazaran sözü edilen adli ve idari yargı yerlerinin sonuç itibariyle görevsizliğe müncer olan kararları; nedeniyle 2247 Sayılı Kanunun 14.maddesinde belirlenen olumsuz görev uyusmazlığı oluşmuş bulunduğu cihetle esasın incelenmesi gerektiği düşüncesiyle çoğunluk görüşüne karşıyız.

Üye
Mebrure Gözdemir

Üye
Nursafa Pandar

Üye
Dr.Önder Ayhan

G/T.